



tijdvak 1
donderdag 16 mei
7.30 uur - 10.00 uur

Wiskunde

Inzenden scores

Verwerk de scores in het bijgeleverde programma Wolf en zend deze gegevens uiterlijk maandag 27 mei 2019 elektronisch naar het ETE.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Aanvullingen op het correctievoorschrift
- 5 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

- 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen wiskunde PKL eerste tijdvak 2019 kunnen maximaal 69 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 27 vragen.

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1. Voor elke rekenfout wordt 1 scorepunt in mindering gebracht tot het maximum van het aantal scorepunten dat voor dat deel van die vraag kan worden gegeven.
2. Als de kandidaat bij de beantwoording van een vraag een notatiefout heeft gemaakt en als gezien kan worden dat dit verder geen invloed op het eindantwoord heeft, wordt hiervoor geen scorepunt in mindering gebracht.
3. Per vraag mag maximaal 1 scorepunt worden afgetrokken wegens het vermelden van een foutieve eenheid of niet vermelden van de bijbehorende eenheid. Over het gehele examen mogen er hiervoor maximaal 2 scorepunten worden afgetrokken.
4. Het totaal aantal aftrekbare scorepunten over het gehele examen voor het foutief afronden is maximaal 2. Te weten, maximaal 1 punt indien de kandidaat één of meerdere malen naar boven foutief afrondt en ook maximaal 1 punt indien de kandidaat één of meerdere malen naar beneden foutief afrondt.
5. Bij het ontbreken van een aanwijzing over de wijze waarop een antwoord moet worden afgerond zijn alle benaderingen van het antwoord die volgen uit een juiste berekening en die ook plausibel zijn volledig goed. Over het gehele examen dient de instructie: "rond af op ... decimalen", louter ter aanwijzing voor de kandidaat hoe nauwkeurig hij mag afronden en is nooit bedoeld ter examinering van de vaardigheid *afronden van getallen*, tenzij het beoordelingsmodel expliciet punten toekent voor het afronden.
6. Indien uit het gegeven antwoord blijkt dat de kandidaat de probleemstelling vereenvoudigd heeft, is het niet toegestaan de maximumscore van de vraag toe te kennen aan het gegeven antwoord.

4 Aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die na afname bij het ETE binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het ETE vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit ETE bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Indien na constatering van een onvolkomenheid geen aanvulling op het correctievoorschrift wordt gestuurd, houdt het ETE bij de vaststelling van de definitieve cesuur rekening met de onvolkomenheid.

5 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

1 maximumscore 3

-6,83	$-6\frac{1}{2}$	$4,5\pi$	2^5
kleinste			grootste

De negatieve getallen onderling in de juiste volgorde en/of de positieve getallen onderling in de juiste volgorde:

1

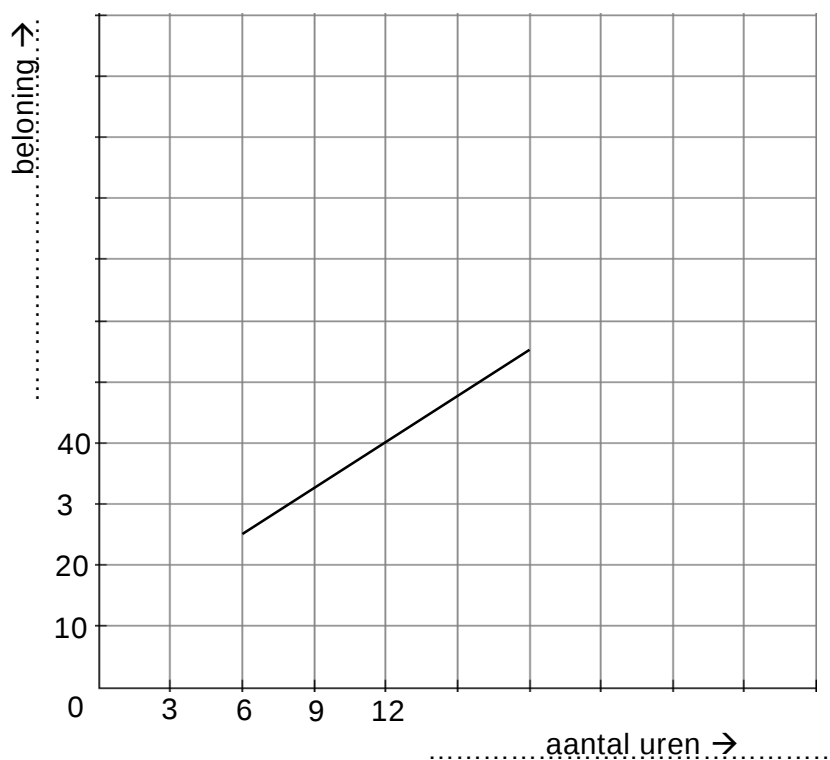
Negatieve getallen links en positieve getallen rechts:

1

Alle vier getallen op de juiste plaats:

1

2 maximumscore 3



Titel van de verticale as is **beloning** en van de horizontale as is **aantal uren**: 1

De grafiek is een rechte lijn: 1

De lijn gaat door twee juiste punten: 1

3 maximumscore 2

De regelmaten 3 uren en 7,50 gulden inzien. 1

$7,50 : 3 = 2,50$ per uur. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 3

gewicht in kg	0,419	1
prijs in guldens	7,07	16,87
gewicht in kg	0,523	1
prijs in guldens	8,79	16,81

De prijs van kipfilet is voordeliger bij **Tur Kos Supermarkt**.

Tabel 1 juist ingevuld:

1

Tabel 2 juist ingevuld:

1

Juiste conclusie op basis van de ingevulde tabellen:

1

5 maximumscore 3

Interval	Verloop
tussen week 7 tot 10	dalend
begin week 10	minimum
tussen week 10 tot 15	stijgend
tussen week 15 tot 16	stijgend
begin week 16	maximum
tussen week 16 tot 20	dalend

Zes intervallen juist: 3 punten.

Vijf of vier intervallen juist: 2 punten.

Drie of twee intervallen juist: 1 punt.

Minder dan 2 intervallen juist: 0 punten.

6 maximumscore 3

Aantal weken is 6.

1

Uitleg

Weeknrs 1 en 2 = 2 weken.

1

Weeknrs 7 tot 11 = 4 weken.

1

De som is 2 + 4 = 6 weken.

7 maximumscore 2

Punt P zit in een periode van **inspanning**.

Punt Q zit in een periode van **inspanning**.

1

Punt R zit in een periode van **rust**.

1

Vraag	Antwoord	Scores
8	C	
9	maximumscore 3 15:15 uur tot 15:45 uur is 2 kwartieren, 19:30 uur tot 20:15 uur is 3 kwartieren, en 10:45 uur tot 11:15 uur is 2 kwartieren. $2 \times 7,50 + 10 = 25$, $3 \times 7,50 + 10 = 32,50$ (en $2 \times 7,50 + 10 = 25$) Totaal = $25,00 + 10 + 32,50 + 25,00 = 92,50$	1 1 1
10	maximumscore 3 reistijd = $960 : 800 = 1,2$ uren $1,2 \times 60 = 72$ minuten dus 1 uur en 12 minuten. $17:37 + 1:12 = 18:49$ uur. <i>Duur van de vlucht berekenen in uren en/of in minuten.</i> <i>Een juiste omrekening tussen uren en minuten:</i> <i>De juiste aankomsttijd berekenen en vermelden:</i>	1 1 1
11	B	
12	maximumscore 3 13% van 60 = \$ 7,80. $\\$ 60 + \\$ 7,80 = \\$ 67,80$. Wisselgeld is: $\\$ 100,- - \\$ 67,80 = \\$ 32,20$. (\$ 32,20 is ongelijk aan \$ 10,-, dus \$ 10,-) wisselgeld klopt niet.	1 1 1
13	maximumscore 3 Rangschikking: 1 3 8 8 8 15 16 18 18 22 24 25 mediaan = $(15 + 16) : 2 = 15,5$ <i>Constatering dat 6^e getal = 15 en 7^e getal = 16: 1 punt</i> <i>Berekening en antwoord: 1 punt</i>	1 2
14	maximumscore 2 Formule van v is: $x = 7,5$ Formule van h is: $y = -7,5$	1 1
15	maximumscore 3 Evenwichtsstand is 5 Periode is $28,5 \leq 30,5 \leq 32,5$ ($38 - 7,5 = 30,5$) Amplitude is 10 <i>Twee aspecten moeten in beschouwing genomen worden bij de beoordeling van de gegeven Periode:</i> 1. Het verschil is bepaald aan de hand van de aftreksom tussen twee opeenvolgende herhaalpunten, en 2. het eindantwoord ligt binnen de gegeven foutmarge.	1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 3	
	2,8 minuten = $0,8 \cdot 60 = 48$ seconden	1
	Klimsnelheid = $20 : 48 = 0,41666\dots$	1
	Klimsnelheid $\approx 0,42$ m/s	1
17	maximumscore 3	
	3,60 m = 360 cm en 2,70 m = 270 cm.	
	$360 : 90 = 4$ yard per vrouw.	
	$270 : 90 = 3$ yard per man.	
	$56 - 20 = 36$ vrouwen. $36 \times 4 + 20 \times 3 = 204$ yard stof nodig.	
	Of	
	Aantal vrouwen is $56 - 20 = 36$.	
	$36 \times 3,60 = 129,6$ meter stof.	
	$129,6 : 0,9 = 144$ yard stof voor de vrouwen	
	$20 \times 2,70 = 54$ meter stof voor de mannen.	
	$54 : 0,9 = 60$ yard stof voor de mannen.	
	$144 + 60 = 204$ yard stof nodig.	
	<i>Aantal vrouwen is 36.</i>	1
	<i>Een omrekening van hoeveelheid meter in yard juist.</i>	1
	<i>De rest van de berekening met het juiste antwoord erbij.</i>	1
	<i>Omrekenen naar gelijke eenheid: 1 punt.</i>	
	<i>Juiste tussenberekeningen: 1 punt.</i>	
	<i>Som van (aantal vrouwen x benodigde aantal yards per vrouw) plus (aantal mannen x benodigde aantal yards per man) bepalen: 1 punt.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

	ANG	0,50	0	0,00
	ANG	0,25	37	9,25
	ANG	0,10	44	4,40
	ANG	0,05	27	1,35
	ANG	0,01	19	0,19
Totaal:				1.505,19
6 % OB:				85,20 of 90,31
Totaal exclusief OB:				1.419,99 of 1.414,8786

1

2

De vijf subbedragen juist: 1 punt.

Niet inzien dat het Totaal 106% (in plaats van 100%) is, NIET fout rekenen.

De rest juist: 2 punten met elke fout 1 punt eraf.

19 maximumscore 4

lengte in (m)	32,004
breedte in (m)	28,956
prijs/m ² (in dollars)	80,93
prijs/m ² (in gulden)	145,68

1

1

1

1

20 maximumscore 3

$(25 \times 2) + (12 \times 2) + (16 \times 1) + (225 \times 0,5) + (80 \times 0,75) : 56 = 4,6875$

Gemiddeld per persoon is 4,7 liter.

Producten van de waarnemingsgetallen met bijbehorende frequenties berekenen:

1

De som van de producten berekenen:

1

Som delen door 56 en correct afronden:

1

21 maximumscore 2

Een kwart is 25 %.

1

$0,25 \times 56 = 14$

1

22 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 3

route	routeafstand in hectometer
G naar A	210
P naar H	262
H naar G	342

1

1

1

24 maximumscore 3

$100\% - 3,5\% = 96,5\%$ dus groeifactor = $96,5 : 100 = 0,965$

1

$0,965^7$

1

$5400 \times 0,965^7 \approx 4208$

1

Aantal bijen na zeven weken is 4208.

Geen punt aftrekken voor niet of niet goed afronden.

25 maximumscore 1

$3 : 7 \times 100\% = 42,9\%$

26 maximumscore 3

hoogte (cm)	27	1	25
breedte (cm)	21	0,77...	$19,44... \approx 19,4$

breedte van formaat II is 19,4 cm.

De tabel juist invullen:

1

De omrekening:

1

Het antwoord 19,4 cm:

1

27 maximumscore 2

$$dagfactor = \frac{(55487 - 83225)^3}{((55487 - 83225)^2 \times 1020)}$$

1

$$dagfactor = -27$$

1